

СУТНІСТЬ ЦИФРОВОГО ГУМАНІЗМУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оксана ГОРІШНА

*Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
Тернопіль, Україна*

Інтегруючи інформаційні технології із гуманістичними орієнтирами людство щоденно висуває нові вимоги до системи управління закладами вищої освіти. З одного боку, суспільство переконує нас, що організація і підтримка освітнього процесу вищої школи мають здійснюватися на основі алгоритмів, аналітичних даних і технологічних дашбордів, а з другого – воно ставить особистість у центр академічного середовища, зберігаючи її унікальність, свободу вибору і право на самовизначення та самореалізацію.

Попри значний цивілізаційний поступ людської раси Sh. Zuboff наголошує на негативних тенденціях цифровізації суспільства, а саме: поширення дезінформації, вплив онлайн-платформ на свідомість людини, кібер злочини та загрози [3]. Саме у даному парадоксальному контексті розвивається нова філософська концепція цифрового гуманізму, яка прагне гармонійно поєднати: потоки даних із моральними аспектами; терабайти інформації із світосприйняттям людини; алгоритми дій із когнітивною чутливістю людини.

М. Coeckelbergh зазначає, що цифровий гуманізм – це загальний термін, який окреслює вплив цифрових технологій на культуру, освіту та життя людини в цілому. Його сутність відображає реакцію суспільства на зміни, спричинені цифровими трансформаціями: особистість людини на протигагу цифровим технологіям; контроль над ІІІ; узгодженість цифрових технологій із цінностями людства; міждисциплінарність та цілісність освіти; гуманність комунікаційного середовища; підтримка демократичних принципів та інклюзивності [1].

Інформаційна служба Європейської комісії CORDIS розглядає цифровий гуманізм як «постійний пошук європейської відповіді на питання, як підтримувати високі цивілізаційні стандарти, що випливають з епохи Просвітництва та гуманізму, та розвивати їх у цифровому світі» [2]. З даної точки зору, він постає як орієнтир збереження цінностей старого світу задля цифрового прогресу на благо майбутніх поколінь.

У світі, де все частіше рішення ухвалюють рішення аналітичні системи на основі масиву даних саме цифровий гуманізм поєднує технологічні інновації із людськими смислами, морально-етичними нормами та культурними орієнтирами. Поряд із розвитком особистості він формує нову парадигму, яка поглиблює сутність цифрових трансформацій у підвищенні якості та оптимізації освітнього процесу.

Цифровий гуманізм відіграє важливу роль у системі управління вищої школи, а підтримка його базових іде посилює увагу керівництва до кожного суб'єкта освітнього процесу. Ефективність підтримки діджиталізації університету відображає рівень його відкритості до змін та підтримки демократичних орієнтирів:

- антропоцентризм управлінських рішень, що передбачає орієнтацію їх на потреби, академічні інтереси, особисті можливості для самореалізації кожного здобувача вищої школи;

- етичне використання даних, яке передбачає прозорість та відкритий доступ до фінансової інформації та гарантує конфіденційність і захист особистих даних усіх учасників освітнього процесу;

- підтримка балансу між технологічною раціональністю та гуманістичними орієнтирами освітнього процесу, що дозволить обмежити вплив технократичного підходу в університеті;

- інтеграція цифрової культури в організаційну, що сприятиме розвитку не лише критичного, але і планетарного, аналітичного і системного мислення суб'єктів освітньої діяльності та відповідального використання цифрових технологій;

- інклюзивність і підтримка відображають терпимість до різноманіття можливостей, помилок та гарантують рівні можливості у доступі до цифрових інструментів, підвищення рівня комп'ютерної грамотності кожного учасника академічної спільноти;

- відповідальність та підзвітність університету перед громадою, суспільством та державою, яка передбачає прозорість у використанні ресурсів та матеріально-технічного оснащення закладу, звітування про результати наукових досліджень та рівень сформованості професійної компетентності молодого покоління, а також його готовності до змін і безперервного навчання.

Отже, цифровий гуманізм у системі управління закладом вищої освіти – це не лише сучасний тренд у філософських концепціях чи у теорії організаційного менеджменту, а ціннісна основа цифрової трансформації освітньої діяльності і перехід від «оцифрованого контролю» до підтримки суб'єкта освітнього процесу у цифровому середовищі університету.

Список використаних джерел:

1. Coeckelbergh M., What is digital humanism? A conceptual analysis and an argument for a more critical and political digital (post)humanism. Journal of Responsible Technology. Volume 17, 2024. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2666659623000161>
2. Digital Humanism – Putting people at the centre of the digital transformation (CSA) [Електронний ресурс] / Horizon Europe. URL: <https://www.horizon-europe.gouv.fr/digital-humanism-putting-people-centre-digital-transformation-csa-32446>
3. Zuboff, S. The Age of Surveillance Capitalism: The Fight for a Human Future at the New Frontier of Power / S. Zuboff. New York : PublicAffairs, 2019. 704 с. URL: <https://www.hbs.edu/faculty/Pages/item.aspx?num=56791>